

RAADSINFORMATIEDOCUMENT GEMEENTE WATERLAND

Raadsnummer	: 170-160
Zaaknummer	: 18069-2025
Onderwerp	: Integrale aanpak Burgerparticipatie
Portefeuillehouder	: Marian van der Weele
Contact via	: Directie & Management Team
Datum	: 19 augustus 2025

Kennisnemen van

- het projectplan Burgerparticipatie Waterland;
- een raadsinformatieavond over burgerparticipatie.

Inleiding

In dit RID informeren wij u over het projectplan burgerparticipatie, waarmee invulling wordt gegeven aan de ambities uit het coalitieakkoord en wordt voldaan aan de vereisten van de Wet versterking participatie op decentraal niveau. In de nieuwe participatieverordening krijgt de gemeenteraad de ruimte om burgerparticipatie en het uitdaagrecht vorm te geven op een wijze die aansluit bij de lokale context van Waterland. Ter voorbereiding daarop wordt een raadsinformatieavond georganiseerd.

Samenvatting

In het coalitieakkoord is opgenomen dat burgerparticipatie hoog in het vaandel staat waarbij gezorgd wordt voor een gedegen verwachtingsmanagement over de reikwijdte daarvan. De gemeente betreft inwoners nu vooral incidenteel bij beleid, plannen of projecten. Dit zorgt ervoor dat er nog niet optimaal van de input en expertise van inwoners gebruik gemaakt wordt. Om inwoners op de best mogelijke manier te betrekken wil het College daarom komen tot een integrale aanpak voor burgerparticipatie.

In Q1 2024 is een onderzoek uitgevoerd door studenten van de Vrije Universiteit Amsterdam naar een integrale aanpak. Op basis van enquêtes en interviews zijn drie aanbevelingen gedaan: het oprichten van een vast participatieplatform, het aanstellen van een participatiecoördinator en het vastleggen van formele participatieprocedures. Een aanvullend intern onderzoek laat zien dat eerdere participatie waardevol was voor het beleid, maar dat onduidelijkheid over rollen en invloed regelmatig leidt tot onbegrip en frustratie bij inwoners.

Op 1 januari 2025 is de Wet versterking participatie op decentraal niveau in werking getreden nadat deze eerder was aangenomen door zowel de Tweede als de Eerste Kamer.¹ Na een overgangstermijn van twee jaar beoogt het kabinet met deze wet de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van hun gemeente te versterken. Deze wet verplicht gemeenten tot het opstellen van een participatieverordening. Ook wordt het uitdaagrecht, als specifieke vorm van participatie, nu wettelijk verankerd. Door het uitdaagrecht kunnen inwoners of maatschappelijke organisaties de gemeente vragen taken aan hen over te dragen als zij denken die beter of goedkoper te kunnen uitvoeren.

¹ <https://vng.nl/wetsvoorstellen/wet-versterking-participatie-op-decentraal-niveau>

Projectplan integrale aanpak burgerparticipatie

De integrale aanpak versterkt samenhang, betrouwbaarheid, efficiëntie en inclusiviteit. De onderstaande onderdelen zorgen samen voor een professionele werkwijze en borgen de structuur en zichtbaarheid van participatie binnen én buiten de organisatie:

- de participatieverordening;
- borging door een participatiemedewerker;
- formats voor verplichte onderdelen door de wetswijziging;
- een digitaal participatieplatform;
- vast budget voor participatietrajecten;
- een Integrale werkwijze voor participatietrajecten;
- training over integrale werkwijze;
- een handboek voor inwonersparticipatie.

Kennissessie met de raad

De gemeenteraad wordt in een kennissessie meegenomen om de kaders van burgerparticipatie in de participatieverordening te bepalen. Onder andere de achtergrond van de wetswijziging, de onderdelen van de integrale aanpak en de rol van de raad zullen worden toegelicht.

Planning

- 23/9/2025 kennissessie met de raad;
- Q4 2025 ontwerpen participatieverordening, integrale werkwijze en handboek;
- Q1 2026 vaststellen participatieverordening, aanstellen participatiemedewerker en in gebruik nemen integrale werkwijze;

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):
Projectplan integrale aanpak burgerparticipatie
Onderzoeksrapport Burgerparticipatie VU